

čítí jen na rozhodnutí o ručební povinnosti, je zúčastněné osobě doručiti rozsudek i tenkrát, když neobsahuje výrok o ručení.

Právo podati opravné prostředky je vázáno na lhůtu běžící pro obžalovaného, jen pokud jde o lhůtu k opovědi opravných prostředků. Že zákon má tu na mysli jen uvedenou lhůtu, lze souditi z toho, že právo podle § 12, odst. 3 mají zúčastněné osoby i tenkrát, když obžalovaný neopověděl opravné prostředky, takže lhůta k jejich provedení pro obžalovaného vůbec nepočala běžeti.

František Řečinský:

NOVÁ DAŇ Z VYSTĚHOVÁNÍ.

Naše daňová soustava byla právě rozšířena o t. zv. daň z vystěhování, zavedenou vládním nařízením ze dne 23. listopadu 1939, čís. 287 Sb.

Tato daň má svou obdobu v německé »Die Reichsfluchtsteuer«, avšak při její konstrukci bylo nutno — z důvodů všeobecných — přihlídnouti k některým ustanovením zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n., ve znění zákonů ze dne 17. prosince 1927, č. 180 Sb. z. a n., ze dne 27. listopadu 1930, č. 167 Sb. z. a n., ze dne 2. července 1936, č. 226 Sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 22. prosince 1938, č. 393 Sb. z. a n.; proto a poněvadž výnosu jejího bude použito ku podpoře vývozu, nutno této nové dani věnovati zvláštní pozornost.

I. Kdo je dani podroben.

Dani jsou podrobeny pouze osoby f y s i c k é, které (§ 1 cit. nař.)

1. byly dne 28. února 1939 česko-slovenskými státními občany,
 2. byly dne 31. března 1931 německými státními příslušníky nebo 1. ledna 1938 rakouskými spolkovými občany, a osoby, které se staly německými státními příslušníky zákonem o opětém spojení sudetoněmeckých území s Německou říší ze dne 21. listopadu 1938 (Říšský zák. I., str. 1641) ve spojení se smlouvou mezi býv. Česko-Slovenskou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce (č. 300/1938 Sb. z. a n.),
 3. měly býv. česko-slovenské státní občanství a nestaly se ani podle smlouvy mezi býv. Česko-Slovenskou republikou a Německou říší o otázkách státního občanství a opce (č. 300/1938 Sb. z. a n.) německými státními příslušníky ani podle výnosu Vůdce a říšského kancléře ze dne 16. března 1939 o Protektorátu Čechy a Morava (č. 75/1939 Sb.) německými státními příslušníky nebo státními příslušníky Protektorátu Čechy a Morava,
 4. v době vystěhování nemohou prokázati žádné státní občanství,
- jestliže se po 14. březnu 1939 vystěhovaly nebo vystěhují z území Protektorátu jinam než na území Německé říše.

Z uvedeného tedy vyplývá, že i osoby, které se vystěhovaly nebo vystěhují na území Protektorátu z odstoupených území v době od 14. března 1939, jsou této nové dani podrobeny. Bydlištěm jest pak rozuměti ono místo, kde osoba (fysická) má byt za okolností, z nichž lze souditi na úmysl trvale se na místě zdržovati; pobytem rozumí se pak skutečnost, že se osoba (fysická) zdržuje delší dobu na určitém místě nebo na území Protektorátu s úmyslem zdržovati se zde nikoli jen na přechodnou dobu. Za vystěhovance se pokládá osoba, která opustí území Protektorátu za okolností, z nichž lze usuzovati, že nemá již úmyslu se vrátiti za změněných dnešních hospodářsko-politických poměrů a to bez ohledu, zda vůbec nebo po nějaké době;

v souvislosti s tím sluší dodat, že je nerozhodno, s jakým druhem pasu (cestovní nebo vystěhovalecký) taková osoba opustí území Protektorátu. Změny nastalé ve státním občanství po 28. únoru 1939 (ku př. jeho ztráta, nabytí nebo změna) jsou pro povinnost k této dani již bez významu.

O s v o b o z e n í se pak vztahuje na osoby (§ 2 cit. nař.):

a) Osvobozené od daně důchodové podle § 2, č. 2 zák. o přímých daních (t. j. osoby mající nárok na osvobození od této daně podle státních smluv nebo jinak podle zásad mezinárodního práva, ku př. vyslancové, diplomatický personál vyslanectví a pod.).

b) Jimž ministerstvo financí vydá potvrzení, že jich vystěhování se stalo nebo děje v zájmu Protektorátu nebo z vážných důvodů národohospodářských. O toto potvrzení nutno požádati do 30 dnů ode dne vyhlášení v předu cit. vládního nařízení (t. j. do 4. ledna 1940) nebo nejpozději 30 dnů před vystěhováním, dojde-li k němu po vyhlášení v předu cit. vládního nařízení.

c) Jejichž jmění podrobené dani v den vzniku daňové povinnosti včetně přípočtů (t. j. darů učiněných poplatníkem po 14. březnu 1939, pokud přesahují úhrnnou částku 10.000 K) nepřevyšovalo částku 200.000 K a u nichž mimo to dani podrobený důchod nepřevyšoval ani v berním roce 1938 ani v některém pozdějším berním roce částku 140.000 K. Jestliže jmění hlavy rodiny spolu se jměním příslušníků rodiny, kteří jsou společně zdaňováni daní důchodovou (§ 5, odst. 2 zák. o přímých daních) převyšuje částku 200.000 K, neplatí osvobození podle tohoto ustanovení pro žádnou ze jmenovaných osob, i když jmění náležející jedné z nich samo o sobě nepřevyšuje částku 200.000 K. Jestliže dani z vystěhování je podroben jen příslušník rodiny, je základem pro výpočet daně jen část jmění, z celkového jmění na něho připadající.

P ř í s l u š n í k e m rodiny podle zák. o přímých daních jsou kromě druhého člena manželské dvojice vzniklé jak manželstvím, tak i faktickým manželským spoluměním pouze nezletilí descendentí (t. j. děti, vnuci) a jim na roven postavené osoby, přijaté do rodiny jako pastorkové a scho-vanky, pokud ovšem žijí s hlavou rodiny ve společné domácnosti. Tak ku př. hlava rodiny vlastní majetek ve výši 80.000 K, manželka ve výši 160.000 K, nezletilý syn ve výši 50.000 K a nezletilá dcera rovněž ve výši 50.000 K a jelikož bydlili všichni ve společné domácnosti a jmění hlavy rodiny spolu se jměním příslušníků rodiny převyšuje částku 200.000 K, podléhá dani z vystěhování ka ž d á z těchto osob, třeba zdanitelný příjem v berním roce 1938 nebo v některém berním roce pozdějším nepřevyšuje částku 140.000 K. Rovněž jde-li o osobu s majetkem pod 200.000 K, jejíž d ů c h o d dani podrobený převyšuje částku 140.000 K, je taková osoba podrobena dani z vystěhování. Naproti tomu jde-li o rodinu rozloučenou nebo rozvedenou, která nežije ve společné domácnosti, vypadal by předchozí propočet takto: otec a syn žijící spolu, vlastní dohromady 130.000 K (t. j. 80.000 K a 50.000 K) a matka a dcera rovněž žijící spolu vlastní dohromady 210.000 K (t. j. 160.000 K a 50.000 K); při vystěhování by první dvě osoby (t. j. otec a syn) byly od daně z vystěhování osvobozeny, kdežto druhé dvě osoby, t. j. matka a dcera, by této dani byly podrobeny, ježto jejich jmění přesahuje 200.000 K. Jde-li o osobu mladší 21 let, která během roku byla uznána soudním prohlášením za dospělou, pak nutno míti za rozhodný den — vzhledem k podpůrné platnosti zák. o přímých daních — den 31. prosince roku předchozího. Tak ku př. nezletilec jest prohlášen 15. března 1939 zletilým a vystěhuje se 30. června 1939; majetek jeho činí 80.000 K, majetek jeho rodičů činí 100.000 K, avšak základ daně důchodové v berním roce 1938 činil u jeho otce 150.000 K. Taková osoba je tudíž podrobena dani z vystěhování; kdyby se však vystěhovala až v kalendářním roce 1940, tak dani podrobena není (poněvadž jmění dani podrobené nepřesahuje částku 200.000 K a dani podrobený důchod nepřevyšuje částku 140.000 K).

II. Co je dani podrobena.

Dani je podrobena veškeré jmění movité i nemovité, ať je kdekoliv, tedy jak na území Protektorátu, tak i v Německé říši nebo kdekoliv v cizině. Jmění jest soubor předmětů a práv majetkových po srážce dluhů a břemen, pokud záleží v penězích anebo mají hodnotu penězi ocenitelnou, při čemž se do něho započítávají i dary, které osoba dani podrobená poskytla po 14. březnu 1939, jestliže přesahují úhrnem částku 10.000 K; takto započítané dary se vyloučí pro účel daně ze jmění nabyvatelova (při stanovení výše jeho vlastního jmění).

Od započítávání mohou však býti osvobozeny dary věnované k účelům vědeckým, vyučovacím, dobročinným, lidumilným a obecně prospěšným, a to pouze ministerstvem financí na žádost učiněnou buď v příznání nebo samostatným podáním u berní správy, příslušné k vyměření daně; takovou samostatnou žádost nutno podati nejdéle do 30 dnů po doručení platebního výměru.

Dani nejsou podrobena (§ 5 cit. nař.):

a) práva, z nichž plynou všeliké odpočinkové a zaopatřovací požitky podle § 11, odst. 1, č. 4 zák. o přímých daních, jakož i veškeré renty, které jsou přímým plněním za konané služby (§ 172, odst. 2, č. 5 zák. o přímých daních);

b) dosud nesplatné nároky ze životních pojištění, znějících na kapitál menší než 50.000 K, ze životních pojištění, znějících na důchod menší než 3.000 K, dále z veškerých pojištění, sjednaných na podkladě zákonné povinnosti, pak z pojištění sjednaných s ústavy, zřízenými podle písm. E nařízení ze dne 5. března 1896, č. 31 ř. z., o zakládání, zařízení a hospodaření pojišťoven a konečně z veškerých pojištění, sjednaných se Zemským pojišťovacím fondem.

K pojištěním sjednaným na základě zákonné povinnosti patří ku př. úrazové a nemocenské pojištění dělnické, zákonné pojištění pensijní, dále různá na zvláštních předpisech spočívající pojištění zákonná. Ústavy zřízenými podle písm. E nařízení ze dne 5. března 1896, č. 31 ř. z., rozuměti jest menší vzájemně pojišťující spolky ku pojištění podpor v nemoci a pohřebného, rent invalidních nebo starobních, podpor vdovských a sirotčích, kapitálů splatných v určitou dobu, při čemž pojistné platí člen spolku ve prospěch osoby třetí (jmenovitě pojištění věna nebo výbavy dětí), jestliže celý plán dotyčného podniku má povahu lidumilnou a pojišťování na místním nebo odborně společenstevním základě nebo jinak jest upraveno tím způsobem, že vyloučení jsou placení jednatelé jakožto zprostředkovatelé.

Pro ocenění jmění jest rozhodnou obecná (prodejní) cena, kterou se rozumí ona, jíž lze docílit za předmět v rozhodné době na volném trhu podle stavu a jakosti — bez ohledu na mimořádné okolnosti nebo osobní poměry; likvidace majetku v důsledku vystěhování se za mimořádnou okolnost nepovažuje. Cena zvláštní oblíbenosti nebo t. zv. cena užitná není zde rozhodnou.

III. Výše daňové sazby a vznik daňové povinnosti.

Daň činí 25 % z čisté hodnoty jmění dani podrobeného ke dni vzniku daňové povinnosti, při čemž čistá tato hodnota se zaokrouhluje dolů na nejbližší stem dělitelnou částku; daň není základem jakýchkoliv přírůžek.

Daňová povinnost vzniká (§ 8 cit. nař.):

1. pro poplatníky, kteří se vystěhovali před účinností cit. vládního nařízení, dnem, kdy toto nařízení nabylo účinnosti (t. j. 5. prosince 1939),

2. pro poplatníky, kteří se vystěhují za účinností cit. vládního nařízení, dnem vystěhování.

IV. Přiznání k dani a její vyměření.

Každá osoba dani podrobená je povinna podati písemné přiznání k dani na úředním formuláři, vydaném ministerstvem financí a to:

- a) vznikla-li její daňová povinnost v den počátku cit. vládního nařízení, do 30 dnů po jeho účinnosti (t. j. do 4. ledna 1940),
- b) vznikne-li její daňová povinnost za účinnosti cit. vládního nařízení, nejpozději do 30 dnů před vystěhováním; tuto lhůtu může berní správa na žádost zkrátiti.

Přiznání jest podati u oné berní správy, v jejíž obvodě měl poplatník (vystěhovalec) své poslední bydliště. Osoba, která se hodlá vystěhovati a která nepodala přiznání k dani z důvodu, že podle svého úsudku sama nebo společně s příslušníky rodiny nemá jmění dani podrobené v částce vyšší 200.000 K a u níž mimo to dani podrobený důchod nepřevyšoval ani v berním roce ani v některém pozdějším berním roce částku 140.000 K, může však býti vyzvána ku podání přiznání k cíli rozhodnutí, je-li dani podrobena či nikoliv.

Od povinnosti podati přiznání na úředním tiskopisu jsou zproštěny pouze ty osoby, dani podrobené, které dne 5. prosince 1939 nebydly na území Protektorátu; tyto osoby mohou tak učiniti jakýmkoliv písemným sdělením, avšak toto sdělení musí obsahovati údaje a náležitosti daňového přiznání.

V přiznání jest uvéstí jmění dani podrobené, odděleně podle jednotlivých druhů (majetek pozemkový, majetek domovní, jmění výdělečné, jmění jinaké, zvláště kapitálové a předměty osobní potřeby) s udáním veškerých pro ocenění rozhodných poměrů, okolností a skutečností, jakož i s udáním obecné (prodejní) ceny. Nepřevyšuje-li hodnota přiznaného jmění částku 200.000 K, jest v přiznání uvéstí též hodnotu jmění osob, s nimiž je nebo by měla býti osoba přiznání podávající společně zdaňována daní důchodovou (§ 5, odst. 2 zák. o přímých daních). Přiznání musí býti podepsáno a doloženo ubezpečením, že jest sepsáno podle nejlepšího vědomí a svědomí. K přiznání jest připojiti doklady ve formuláři uvedené (jako ku př.: dlužní úpisy, znalecké odhady, ověřené výpisy z obchodních nebo živnostenských knih, platební rozkazy nebo výměry veřejných úřadů nebo korporací, právoplatné nálezy a rozsudky soudů a pod.).

Jmění, které poplatník ve svém přiznání neuvedl, propadá ve prospěch Protektorátu; o propadnutí jmění zpraví poplatníka berní správa zvláštním výměrem, z něhož lze se odvolati k zemskému finančnímu ředitelství, které rozhodne s konečnou platností. Propadnutím přechází vlastnické právo k nepřiznanému jmění s dosavadního vlastníka na Protektorát s účinností ode dne, kdy byl poplatník zpraven berní správou o propadnutí.

Nepodal-li poplatník výbec nebo včas, nebo nebyla-li daň zapravena včas nebo správnou výší, nebo neodpovídá-li hodnota jmění uvedeného v přiznání skutečné hodnotě tohoto jmění, pak se daň vyměří platebním výměrem; vyměřovací řízení jest totéž, jako vyměřovací řízení pro daně přímé, avšak s tou odchylkou, že je provádí jen finanční úřady, nikoliv komise.

Z vyměření daně lze se odvolati k zemskému finančnímu ředitelství, do jehož obvodu berní správa daň vyměřující spadá, které rozhoduje o odvolání s konečnou platností.

Žádá-li poplatník o vydání potvrzení, že vystěhování se stalo nebo děje v zájmu Protektorátu nebo z vážných důvodů národohospodářských, pak až do rozhodnutí o takovéto žádosti se upustí od vyměření daně za předpokladu, že nárok finanční správy Protektorátu může býti kdykoliv zajištěn podle obdoby ustanovení § 284 zák. o přímých daních.

V. A. Placen í dan ě.

Současně s podáním přiznání jest poplatník povinen zapraviti bernímu úřadu, který určí ministerstvo financí, daň připadající na přiznanou čistou hodnotu jmění; byla-li daň zapravena včas a ve správné výši, nevydává se platební výměr, leda by o něj poplatník požádal.

Poplatník je povinen zaplatiti daň, nebyla-li tato již splatna současně s podáním přiznání, nebo rozdíl mezi částkou daně, kterou si sám vypočetl a zapravil, a mezi částkou vyměřenou platebním výměrem, do 30 dnů po doručení platebního výměru.

Nebyla-li daň včas nebo správnou výší zapravena, jest poplatník povinen platiti za každý po dni splatnosti následující měsíc, třebaš jen započatý, poplatek z prodlení ve výši 1% dlužné částky. Příklad: Daň ve výši 50.000 K jest splatna dne 31. ledna 1940, avšak byla zaplacená teprve dne 2. března 1940; činí tedy poplatek z prodlení 1000 K, t. j. 2% z částky 50.000 K za dobu 2 měsíců.

Placení daně děje se tímž způsobem jako placení daní přímých, t. j. šekovým řízením u poštovní spořitelny.

Osoby, jichž čisté jmění převyšovalo částku 200.000 K a jež se vystěhovaly po nařízeném složení patřičné záruky před vydáním vládního nařízení o dani z vystěhování, mohou požádati ministerstvo financí — které vydalo souhlas k jejich vystěhování — aby příslušná daň byla uhrazena přímo buď z platů vykonaných na šekový účet ministerstva financí čís. 37765×65, nebo ze záruk složených podle rozhodnutí ministerstva financí do deposit berního úřadu.

B. Následky neplacen í.

První následkem neplacení jest již v předu zmíněná povinnost k placení poplatku z prodlení, nebyla-li daň včas nebo správnou výší zapravena.

Dalším následkem jest, že poplatníku, který nezaplatí daň s poplatkem z prodlení ani do 60 dnů po vzniku daňové povinnosti nebo do 30 dnů po dni splatnosti, nastala-li tato později (t. j. v případech, kdy poplatník zaplatí sice daň, kterou si sám vypočetl, současně s podáním přiznání daně, avšak nezaplatí rozdíl mezi takto vypočtenou částkou a mezi částkou vyměřenou platebním výměrem), uloží berní správa bez dalšího řízení peněžitou pokutu až do výše čtyřnásobku nezaplacené daně a mimo to může mu uložit trest vězení od 14 dnů do jednoho roku. K uložení trestu však nedojde, prokáže-li poplatník, že ho nestihá zavinění. Do uloženého trestu lze se odvolati k zemskému finančnímu ředitelství, které rozhodne s konečnou platností. Zavinění jest jak úmysl, tak i nedbalost; nelze však za vinu přičítati, jestliže poplatníkovi zabránily neodvratitelné okolnosti zaplacení daně, jako ku př.: těžká nemoc, neprovedení včasného poukazu peněžním ústavem a pod. Trest vězení se neuloží, jestliže poplatník se ocitne v prodlení jen s malou částí svého dluhu, nebo půjde-li jen o nepatrné překročení lhůty stanovené k zaplacení daně.

Kdo ve věci vlastní daně anebo jako zástupce nebo zmocněnec v rozporu s informací stranou mu danou v přiznání, v odpovědi na dotaz finančního úřadu, v odvolání nebo v jakémkoliv jiném podání finančnímu úřadu něco nesprávného uvede nebo potvrdí nebo zatají něco, co je povinen uvést, nebo do stanovené lhůty nepodá přiznání, je-li takové jednání nebo opominutí způsobilé vyměření daně zmařiti nebo přivoditi vyměření menší

daně, bude potrestán podle stupně viny (§§ 186—188 zák. o přímých daních) peněžitou pokutou až do výše desetinásobku daně, o kterou Protektorát byl nebo mohl být zkrácen; mimo to může být potrestán vězením od čtrnácti dnů do dvou let. Příslušnost ke stíhání takovýchto trestných činů se řídí ustanovením § 210 zák. o přímých daních s tou odchylkou, že nalézající a odvolací senáty nejsou v těchto případech.

V případech, uvedených v předcházejících dvou odstavcích, může berní správa také obstarati všechno poplatníkově jmění v tuzemsku, nikoliv však jmění jeho dědiců, i když tito ručí za daň, avšak bylo-li takové obstavení jmění nařizováno ještě za života poplatníka, má účinky proti dědicům; toto obstavení týká se i jmění, jehož poplatník později snad nabude. Obstavením ztrácí vlastník věci nebo ten, komu patří obstavené právo, oprávnění věci nebo právem nakládati. Obstavené jmění jest jistotou za daň, peněžitou pokutu, poplatek z prodlení a útraty řízení. Právní jednání, uzavřená po 14. březnu 1939 a před vyhlášením obstavení, mohou býti berní správou prohlášena za bezúčinná. Obstavení se vyhlásí na náklad poplatníka v Úředním listě a jest je zrušiti, jakmile jeho důvod odpadl. Proti obstavení lze podati odvolání — které nemá odkladacího účinku — k zemskému finančnímu ředitelství, které rozhodne s konečnou platností. Jestliže poplatník nezaplatil daň, peněžitou pokutu, poplatek z prodlení a útraty řízení ani do 6 měsíců po uveřejnění vyhlášky o obstavení a obstavení nabylo právní moci, propadá obstavené jmění ve prospěch Protektorátu až do celkové výše pohledávky Protektorátu.

VI. Ručení za daň.

Za daň ručí (§ 20 cit. nař.):

- a) manželé navzájem celým svým jměním, podléhají-li oba dani,
- b) všichni, kdož po 14. březnu 1939 byli poplatníkem obohaceni tím, že nabyli buď bezplatně, nebo bez přiměřeného protiplateku jmění podrobené zásadně dani, jestliže jeho hodnota přesahovala 10.000 K; tyto osoby ručí však jen za část daně, poměrně připadající na hodnotu převedeného jmění. Dokáže-li nabyvatel, že zmíněné jmění bezelstně spotřeboval, může býti ručení omezeno na obohacení ještě zbývající.

Zaplatí-li daň některá z ručících osob, přísluší jí právo postihu proti ostatním zúčastněným osobám co do poměrné části zaplacené daně.

Ručení se uplatní platební výzvou berní správy, ze které se lze odvolat k zemskému finančnímu ředitelství, které rozhodne s konečnou platností; odvolání nemá však odkladacího účinku.

VII. Doručování.

Úřední spisy všeho druhu, týkající se této daně, možno doručiti všude, kde doručovatel zastihne příjemce. Není je však třeba doručovati do vlastních rukou. Nemůže-li být spis doručen ani náhradnímu příjemci (ku př. každému právě přítomnému příslušníku rodiny poplatníka), uloží se, doručuje-li se poštou, u poštovního úřadu, jinak u obecního úřadu. Takovému uložení spisů má však ihned účinek doručení. Osobám, jichž bydlíště nebo pobyt nejsou známy, doručí se spis veřejnou vyhláškou na úřední tabuli úřadu, který spis vydal, a doručení platí za vykonané, když od vyhlášení na této úřední tabuli uplynuly 3 dny.

František Muchka:

KTERÉ VÝDĚLKOVÉ SPOLEČNOSTI PODLÉHAJÍ POPLATKOVÉMU EKVIVALENTU?

Dnem 1. ledna 1941 nabude účinnosti zákon ze dne 8. dubna 1938, čís. 76 Sb. z. a n. o poplatkovém ekvivalentu,¹⁾ který na území Slovenska

¹⁾ Podle důvodové zprávy jde o periodickou daň majetkovou, vybíranou od subjektů, nichž nemůže nastati fyzická smrt, ať se již vybírá z celého jmění nebo jen z některých jeho kategorií.